

1

13 april 1918, Meerringen

Ik groeide op in een gezin van zes. Ik had twee broers en één zus. Adriaan was zestien jaar, Linde veertien en Alex tien. Ikzelf was zeventien. Al vier jaar zaten we in oorlog, maar dat was niet ons enige probleem. Mijn moeder was ziek, ernstig ziek, dodelijk ziek. Dat was de reden dat mijn vader weigerde naar het front te trekken. Hij kon zijn kinderen niet alleen laten. Zeker niet omdat ze alle vier nog minderjarig waren. Toch bleven er brieven komen. Er waren meer soldaten nodig. Mijn vader voelde zich niet schuldig dat hij thuisbleef. Hij had een geldige reden om niet te vertrekken. Hij had ons. Ik liep samen met Linde richting moeders bed. In mijn handen hield ik een schaal met water. In het water dreef een doek. Mijn moeder lag in bed, zich amper bewust van wat er zich rond haar allemaal afspeelde. Haar ogen waren gesloten. Vader, Adriaan en Alex zaten al rond het bed. Ook Linde en ik namen plaats. Ik veegde voorzichtig moeders gezicht schoon. Haar lippen waren gebarsten, maar ze weigerde om meer water te drinken. Ik legde de vochtige doek op haar voorhoofd, pakte haar hand in de mijne en drukte er een kus op. 'Ik ben hier mama. Ik ga voor je zorgen tot je weer beter bent.'

Ik zorgde altijd voor haar. Ik had het gevoel alsof dat mijn doel of mijn lot was. Ik moest het gewoon doen. Als ik de mogelijkheid had, waarom zou ik het dan niet doen? Er werd luid op onze deur geklopt.

'Ik ga wel,' zei mijn vader terwijl hij rechtstond. We

bleven allemaal rond moeders bed zitten.

‘Roos?’ vroeg Alex zacht. ‘Denk je dat mama ooit terug beter zal worden?’

‘Dat weet ik heel zeker,’ antwoordde ik. ‘Mama is een vechter. Ze zal hoe dan ook bij ons terugkomen.’

Dat was toch wat ik uit de grond van mijn hart hoopte, maar zekerheid had ik niet. Vanuit de gang klonken luide stemmen.

‘Wie zou het zijn?’ vroeg Linde op fluisterton. ‘En waarom zijn ze zo luid?’

‘Geen idee.’ Ik stond recht. Ik vertrouwde het niet helemaal. Er klopte iets niet. Langzaam liep ik richting de deur. Hij werd ruw opgeduwd. Enkele soldaten stapten de kamer binnen. Ik verstijfde ter plekke. Waren het Duitsers, was het eerste dat door mijn hoofd schoot, maar dat waren ze niet. Ze droegen onze uniformen.

‘Ik vraag u vriendelijk om mijn huis te verlaten,’ zei mijn vader op een allesbehalve vriendelijke toon. ‘Jullie hebben het recht niet om hier te zijn!’

‘We vragen u nog één laatste keer om mee te komen naar het front meneer Verschaere,’ zei de soldaat met een duidelijk hogere rang.

‘En ik antwoord u nog één laatste keer: “nee”. Ziet u niet dat dit gezin al door iets anders verscheurd wordt? Mijn vrouw is stervende. Ik kan mijn kinderen niet alleen laten. Niet één van hen is meerderjarig.’

‘En zij dan?’ vroeg een soldaat wijzend naar mij. ‘Is dat uw oudste kind?’

‘Mijn dochter is zeventien,’ was mijn vaders antwoord.

‘We hebben orders gekregen meneer. Er wordt geëist dat uw gezin helpt in deze barre tijden. Komt u mee naar het front?’

‘Nee.’

‘Dan zijn we verplicht uw dochter mee te nemen om

als verpleegster te gaan werken.'

Mijn vader trok lijkbleek weg. 'Dat kunnen jullie niet maken! Ze is nog geen achttien! Ze mag nog niet naar het front of eender waar!'

'Ze gaat ook niet naar het front. Deze hulppost ligt ver weg van het front.'

De soldaten grepen me vast. Ik probeerde me los te trekken.

'Dit kunnen jullie niet doen!' riep mijn vader uit, maar hij was niet opgewassen tegen vijf soldaten. Niet in zijn eentje. Ze sleurden me mee naar de deur.

'Nee!' Ik probeerde me los te trekken.

'Roos!' brulde mijn vader terwijl hij achter me aanstormde. Hij werd tegengehouden terwijl ik het huis uitgesleurd werd. Ik riep en spartelde, tevergeefs. Ook ik was niet opgewassen tegen de soldaten. Adriaan rende achter me aan. 'Roos!' Ook hem hielden ze tegen terwijl ik naar het plein gesleurd werd. Er stonden drie koetsen klaar. Twee open en één gesloten koets. Het leek meer op een koets die gevangenen zou verplaatsen. In de eerste koets zaten alle jongemannen die ten strijde zouden trekken. De meesten van hen waren nog maar net achttien geworden en trokken nu al naar het slagveld. Aan de zijkant van het plein stonden moeders, huilend om hun verloren zonen. In een tweede koets zaten alle meisjes die gingen helpen als verpleegsters. Allen droegen ze de nette uniformen met een rood kruis op hun mouw. De soldaten trokken me mee naar de derde koets. Geschrokken keken de personen op de twee andere koetsen me aan. Mijn ogen kruisten die van een jonge soldaat die me vol verwarring aankeek. Daarna werd ik in de koets gesmeten, werd de ijzeren deur dichtgegooid en op slot gedraaid.

'Nee!' Ik krabbelde overeind, vloog terug naar voren en greep de tralies vast die zich als een raampje in de deur

bevonden. ‘Dit kunnen jullie niet doen! Alsjeblieft!’

Een soldaat keek me aan. ‘Sorry, dit is wat zuster Meghan wilde. Het spijt me zuster Verschaere, ze heeft meer macht dan eender wie. U moet gaan helpen in de hulppost van de oude nonnen.’ Hij stapte weg. Adriaan kwam aanrennen.

‘Roos!’ Ik stak mijn arm tussen de tralies door en strekte mijn hand naar hem uit. Vlak voor onze vingers elkaar konden raken, kwam de koets in beweging.

‘Zorg goed voor mama!’ riep ik hem na. Een traan liep over mijn wang. ‘Als ze wakker wordt, zeg dan dat ik van haar hou!’ Ik trok mijn arm terug naar binnen. ‘Ik hou ook van jou, Adriaan!’

Zodra het plein in de verte verdween, zakte ik op mijn knieën. Ik kon niet bevatten wat er zojuist gebeurd was, maar ik wist wel wat me te wachten stond. Ik moest de soldaten verzorgen. Ik was er klaar voor om mijn moeder te verzorgen, maar om de wonden te verbinden van vreemden en hun bloed op te veegen? Ik wist niet of ik dat wel kon. Ik veegde mijn tranen droog. In de hulpposten was het niet veilig, maar thuis was het eigenlijk ook niet veilig geweest. Overal kon er gebombardeerd worden en overal konden de Duitsers binnenvallen als ze door zouden breken.

De rit leek uren te duren. Ik had overal pijn en zag bont en blauw door de hobbelige wegen. Eindelijk kwam de koets tot stilstand voor een kleine hulppost. Vijf vrouwen stonden me op te wachten. Twee van hen waren erg oud, twee anderen leken de leeftijd te hebben van mijn moeder en tot slot stond er nog een meisje van hoogstens tweeëntwintig. Alle vijf waren ze nonnen. Ze droegen de typische zwarte kleren en witte kappen. De oudste van de vrouwen, had veel rimpels in haar gezicht, ze stond erg krom en leek minstens negentig jaar. De andere oude

vrouw leek begin zeventig. Ze was fors en struis gebouwd en staarde me met een woedende blik aan. Het was duidelijk wie van de vijf hier de baas was. De derde zuster was klein en erg mollig. Op haar bolle wangen lag een gezellige, rode blos en haar ogen starden me vriendelijk aan. De non die naast haar stond, was komisch genoeg erg lang en dun en de jongste was erg slank en leek ongeveer zo groot als mij. De oude, bazige non stapte op me af en rukte de deur van de koets open.

‘Naam?’ blafte ze.

‘Roos Verschaere,’ stotterde ik van slag.

‘Ik ben zuster Meghan, de belangrijkste persoon van de hele hulppost. Je gehoorzaamt mij én de andere vier nonnen, begrepen?’

Ik knikte angstig.

‘Zuster Lipon zal je de hulppost laten zien.’

De mollige zuster glimlachte vriendelijk naar me. Zonder nog een woord te zeggen draaide zuster Meghan zich om en liep ze de hulppost terug in. De dunne non nam de oudste non bij de arm en begeleidde haar terug naar binnen. Het jonge meisje bleef samen met de mollige non staan tot ik uit de koets gekrabbeld was. Daarna knikte ze beleefd naar me en liep ook naar binnen. De mollige non glimlachte opnieuw.

‘Ik ben zuster Lipon,’ zei ze vriendelijk, ‘en ik ga je de komende dagen op weg helpen.’ Ze ging me voor het gebouw in. We kwamen in een lange, witte zaal terecht. Tegen de muren liep een rij bedden helemaal naar achter en tussen alle bedden hingen aan het plafond relingen met gordijnen in die gesloten konden worden. In de meeste bedden lagen kreunende soldaten. Hun verbanden zaten onder de bloedspetters. Niemand keek op toen we binnenkwamen. De meeste soldaten waren te ver weg om zelfs te merken dat we binnen waren gekomen en dat er